

Aftale mellem regeringen, Socialistisk  
Folkeparti og Enhedslisten om:

Finansloven for 2015  
(13. november 2014)

# Aftale om finansloven for 2015

---

Regeringen, Socialistisk Folkeparti og Enhedslisten har indgået Aftale om finansloven for 2015. Aftaleparterne er enige om at gennemføre nye initiativer på følgende områder:

- Markant kvalitetsløft til sundhedsområdet
- Mere pædagogisk personale i dagtilbud
- Klippekort til hjemmehjælp
- Ny midlertidig kontantydelse
- Bedre vilkår for kontant- og uddannelseshjælpsmodtagere
- Et velfungerende og velorganiseret arbejdsmarked
- En ny letbane i Aalborg
- Grøn omstilling og en styrket klimaindsats
- En blandet boligsammensætning
- Styrket indsats for inklusion i folkeskolen
- Asylansøgere og udviklingsbistand i 2015
- Øvrige initiativer

## Markant kvalitetsløft til sundhedsområdet

Regeringen, Socialistisk Folkeparti og Enhedslisten er enige om en markant yderligere styrket prioritering af sundhedsområdet med vægt på forebyggelse, ældre medicinske patienter og sårbare grupper. Med finansloven for 2015 tilføres sundhedsområdet i alt ca. 6,5 mia. kr. over de næste fire år.

### Massivt løft til kræftsygge og kroniske patienter

For det første sikrer finansloven for 2015 en realisering af regeringens sundhedsstrategi, der over de kommende fire år målretter i alt 5 mia. kr. til et massivt kvalitetsløft af sundhedsområdet til gavn for ikke mindst kræftsygge og kroniske patienter.

Strategien skal understøtte en langsigtet omstilling af sundhedsvæsenet, hvor en stærkere almen praksis er bedre rustet til at løfte flere opgaver og opdage sygdomme tidligere og dermed forebygge indlæggelser. Kræftbehandlingen skal styrkes og mennesker med kronisk sygdom skal mødes med en målrettet indsats blandt andet gennem forpligtende forløbsplaner. Der introduceres også målrettede sundhedstjek, som baserer sig på en konkret vurdering af borgerens risiko for sygdom. Det vil give lægen et bedre overblik og et mere kvalificeret grundlag for at igangsætte undersøgelser og evt. behandling af den enkelte, når der er en særlig høj risiko for udviklingen af kronisk sygdom.

Strategien skal bidrage til at øge kvaliteten og sammenhængen for den enkelte patient, leve- re behandlingsløsninger tættere på patienten og mindske uligheden i sundhed. Strategien består af en række initiativer på fem områder, som tilsammen vil føre til klare forbedringer, som patienterne og deres pårørende konkret kan mærke i de kommende år, *jf. boks 1*:

#### Boks 1

##### Regeringens sundhedsstrategi – 5 mia. kr. over perioden 2015-2018

- **Kræft skal opdages tidligere, så flere kan overleve (1,1 mia. kr.)**  
Bedre redskaber til praktiserende læger, direkte henvisning til udredning, øget kapacitet på sygehuse og diagnostiske centre til udredning og bedre kræftkirurgi, styrket palliativ indsats for kræftramte børn.
- **Kroniske sygdomme skal opdages tidligere og svage patienter skal have ekstra hjælp (1,5 mia.kr.)**  
Klar plan for behandlingsforløb, målrettede sundhedstjek efter vurdering af patientens risiko baseret på bedre beslutningsstøtteværktøjer, national satsning ift. lungesygdomme, fast tilknyttet sygeplejerske til de svageste patienter (aktiv patientstøtte).
- **Styrkelse af den praktiserende læge (1,0 mia. kr.)**  
Investeringer i moderne lægehuse der understøtter lægedækning i alle dele af landet og styrket samarbejde på tværs af faggrupper, finansieringsforsøg der nedbringer genindlæggelser, fast tilknyttet læge til plejecentre og bosteder.
- **Bedre kvalitet ved inddragelse af patienter og pårørende (0,3 mia. kr.)**  
Sundhedspersonalet skal klædes på til at inddrage patienter, patienters viden om egen sygdom skal bruges bedre, behandling i eget hjem via telemedicin og bedre adgang til egen journal.
- **Bedre kvalitet via synlighed og åbenhed om resultater (1,1 mia. kr.)**  
Nationalt kvalitetsprogram med vægt på resultater og som motiverer personalet. Delelementer er bl.a. synlighed om resultater, udbredelse af viden om bedste praksis, eksperter skal støtte kvalitetsudviklingen på sygehusafdelinger, pulje til belønning af kvalitet og fokus på forbedret rengøring og hygiejne.

For det andet er regeringen, Socialistisk Folkeparti og Enhedslisten med Aftale om finansloven for 2015 enige om at prioritere yderligere ca. 1,5 mia. kr. til sundhed i perioden 2015-2018.

### **Styrket indsats mod overbelægning**

Regeringen, Socialistisk Folkeparti og Enhedslisten er enige om at prioritere en pulje på 75 mio. kr. i 2016 og 100 mio. kr. årligt fra 2017 til en styrkelse af den kommunale forebyggelsesindsats med særligt fokus på ældre medicinske patienter og udsatte grupper. Der gennemføres som grundlag for udmøntningen en analyse af evidens og effekt i den kommunale forebyggelsesindsats i foråret 2015.

Samtidig er aftaleparterne enige om at afsætte 50 mio. kr. i 2015, 100 mio. kr. i 2016 og 150 mio. kr. årligt fra 2017 til øget kapacitet på medicinske og geriatriske sygehusafdelinger for at understøtte mere effektive patientforløb, korte hospitalsophold og bedre omsorg for de kronisk syge og ældre medicinske patienter.

### **Styrket tidlig indsats over for sårbare familier**

Regeringen, Socialistisk Folkeparti og Enhedslisten er enige om at afsætte 50 mio. kr. årligt i 2016 og 2017 og 75 mio. kr. i 2018 til en styrket sundhedsplejeindsats overfor børn af udsatte og sårbare forældre for at mindske ulighed i sundhed og negativ social arv. Midlerne kan bl.a. gå til at understøtte en opsøgende indsats fra sundhedsplejen til familier med børn i 3-års alderen, og til at understøtte et bedre samarbejde mellem den kommunale sundhedspleje og den regionale svangreomsorg.

Midlerne udmøntes på baggrund af en national handlingsplan for en styrket indsats i sundhedsplejen over for sårbare grupper. Handlingsplanen udarbejdes i 2015 i samarbejde mellem Ministeriet for Børn, Ligestilling, Integration og Sociale forhold, Ministeriet for Sundhed og Forebyggelse, KL og Danske Regioner med inddragelse af relevante faglige miljøer.

Aftaleparterne er endvidere enige om at afsætte 35 mio. kr. i 2015 og 75 mio. kr. årligt fra 2016 til et løft af kvaliteten på fødeafdelingerne. Midlerne skal anvendes til en styrket indsats, herunder øget personale og initiativer, som indfrier Sundhedsstyrelsens anbefalinger i forhold til svangreomsorg. Midlerne fordeles i 2015-2016 til regionerne på baggrund af bloktilskudsnøglen. Som opfølgning skal regionerne indsende et revisorpåtegnet regnskab for anvendelsen af midlerne, der dokumenterer, at de er anvendt til svangreomsorgen. Fra 2017 overføres midlerne permanent via bloktilskuddet til regionerne.

### **En ekstra forebyggelsesindsats**

Regeringen, Socialistisk Folkeparti og Enhedslisten er enige om at prioritere den borgerrettede forebyggelse med en pulje på 5 mio. kr. i 2015, 68 mio. kr. i 2016 og 63 mio. kr. årligt i 2017-2018. Puljen udmøntes af aftaleparterne i foråret 2015 - bl.a. på baggrund af et fagligt oplæg fra Sundhedsstyrelsen. Midlerne skal understøtte en mere ensartet og vidensbaseret borgerrettet forebyggelse, og kan bl.a. omfatte indsats vedrørende kost og motion, højt alkoholforbrug, selvmord, rygning og seksuel sundhed i forhold til unge samt indsats rettet mod stofmisbrugere. Puljen i 2015 på 5 mio. kr. øremærkes en fortsat forebyggende indsats i regi af Sex og Samfund.

For at styrke forskningen i sammenhængen mellem hormonforstyrrende stoffer og reproduktion mv. er regeringen, Socialistisk Folkeparti og Enhedslisten enige om at prioritere 10 mio. kr. årligt i 2015-2016, stigende til 15 mio. kr. årligt i 2017-2018 til Rigshospitalets Afdeling for Vækst og Reproduktion og Det Internationale Center for Forskning i Hormonforstyrrelser (EDMaRC).

#### **Sikring af medicintilskud til de kronisk syge**

Regeringen, Socialistisk Folkeparti og Enhedslisten er enige om at afsætte 22 mio. kr. årligt fra 2016, så det såkaldte kronikertilskud til medicin ydes automatisk fra 1. januar 2016. I 2013 var der godt 32.000 personer, der var berettiget til kronikertilskud, som ikke fik det. Med automatisk kronikertilskud sikres det, at særligt svage patienter ikke skal huske at bede lægen om at ansøge.

#### **Bedre tandsundhed til udsatte**

Regeringen (SRSF) og Enhedslisten har med Aftale om finansloven for 2013 afsat 180 mio. kr. årligt til at styrke tandplejen for personer, der modtager kontanthjælp mv. Udnyttelsen af den afsatte ramme har imidlertid været mindre end forudsat.

Ankestyrelsen har netop offentliggjort rapporten "Kommunernes behandling af sager om hjælp til tandbehandling efter aktivlovens § 82a". I lyset af Ankestyrelsens undersøgelse er aftaleparterne enige om inden udgangen af 2014 at drøfte forslag til en justering af ordningen, der understøtter, at flere i målgruppen modtager hjælp til tandbehandling inden for den eksisterende økonomiske ramme.

## Mere pædagogisk personale i dagtilbud

Regeringen, Socialistisk Folkeparti og Enhedslisten er enige om, at dagtilbud spiller en central rolle i børnenes trivsel, udvikling og læring. Dagtilbud af høj kvalitet har derfor stor betydning for, hvordan børnene klarer sig senere hen i livet.

Med Aftale om finansloven for 2015 afsættes 250 mio. kr. årligt svarende til i alt 1 mia. kr. i perioden 2015-2018 til et løft af dagtilbudsområdet. Midlerne vil i 2015 og 2016 blive udmøntet gennem en ansøgningspulje. Den enkelte kommunes andel af midlerne forhåndsreserveres på baggrund af antallet af 0-5 årige. Fra 2017 overgår midlerne permanent til kommunernes bloktilskud.

Kommunerne skal i deres ansøgning forpligte sig til at anvende midlerne til pædagogisk personale på dagtilbudsområdet. Midlerne kan anvendes til mere pædagogisk personale i både daginstitutioner og dagplejen. I dagplejen kan midlerne bl.a. målrettes bedre vikardækning og øget pædagogisk sparring.

Det øgede pædagogiske personale vil medvirke til at øge kvaliteten på dagtilbudsområdet, hvilket vil bidrage til yderligere at understøtte børnenes trivsel, udvikling og læring.

De afsatte midler vil komme udover det årlige løft på 500 mio. kr. af dagtilbudsområdet, som regeringen (SRSF) og Enhedslisten afsatte i forbindelse med Aftale om finansloven for 2012. Dermed har aftaleparterne samlet set i denne regeringsperiode prioriteret 750 mio. kr. årligt til bedre normeringer og kvalitet i dagtilbud.

Som opfølgning skal kommunerne indsende et revisorpåtegnet regnskab for anvendelsen af midlerne, der dokumenterer, at de er anvendt til flere ansatte på dagtilbudsområdet.

## Klippekort til ekstra hjemmehjælp

Regeringen, Socialistisk Folkeparti og Enhedslisten er enige om at styrke livskvaliteten for de svageste hjemmehjælpsmodtagere ved at afsætte en pulje til et klippekort til en halv times ekstra ugentlig hjemmehjælp.

Modellen er inspireret af Københavns Kommunes udmøntning af ældremilliarden fra Aftale om finansloven for 2014.

Der afsættes 75 mio. kr. i 2015 og 150 mio. kr. årligt fra 2016 og frem til udbredelse af ordningen. Det er nye midler, som ligger ud over kommunernes eksisterende budgetter for 2015 på ældreområdet.

Midlerne vil gå til, at de svageste hjemmehjælpsmodtagere i kommunerne tildeles ekstra tid til hjemmehjælp. Borgeren kan selv være med til at bestemme, hvordan den ekstra tid skal anvendes. Hjælpen kan deles op i mindre aktiviteter eller spares op og anvendes til aktiviteter, der tager længere tid. De ældre kan bruge klippekortet til fx hjælp til madlavning, indkøb eller ledsagelse ved eksempelvis museums- eller svømmehalsbesøg. Hjælpen aftales mellem den enkelte borger og hjemmehjælperen.

Det vil være op til den enkelte kommune som led i sin visitation at afgrænse målgruppen for ordningen lokalt. Det skønnes, at midlerne kan finansiere en klippekortsordning for ca. 13.500 modtagere på landsplan.

Midlerne udmeldes som en ansøgningspulje til kommunerne i 2015 og 2016 og forhåndsreserveres til kommunerne efter en demografisk nøgle for udgiftsbehov. Kommunerne skal ansøge for at få del i midlerne og skal i den sammenhæng forpligte sig på at anvende midlerne til en klippekortmodel. Fra 2017 og frem overgår midlerne til kommunernes bloktilskud.

## Ny midlertidig kontantydelse

Regeringen, Socialistisk Folkeparti og Enhedslisten er enige om at gennemføre et nyt initiativ, som kan udgøre forsørgelsesgrundlaget og sikre en aktiv indsats for ledige uden anden mulighed for offentlig forsørgelse, når retten til dagpenge og arbejdsmarkedsydelse er opbrugt.

Derfor indføres der en kontantydelse målrettet personer, som

- får afslag på anden offentlig støtte, eller personer som bliver visiteret til nedsat kontanthjælp
- selv henvender sig til kommunen og beder om et tilbud
- deltager i virksomhedspraktik eller nytteindsats (personerne vil også være berettiget til ydelsen i en evt. venteperiode, indtil jobcenteret har anvist tilbuddet ) og
- står til rådighed for arbejdsmarkedet og for formidlet job.

Det første tilbud skal have en varighed på 13 uger, eller indtil retten til kontantydelse er opbrugt. Nytteindsatsen kan maksimalt have en varighed på 13 uger, mens virksomhedspraktik kan have en varighed på 4-13 uger. Personer i målgruppen skal efter afsluttet tilbud foretage en ny henvendelse til kommunen med henblik på at få et nyt tilbud for at kunne bevare retten til kontantydelse. Ved hvert tilbud skal kommunen varsle den ledige om tidspunktet for ophør af tilbud og dermed ydelse. Kommunen kan efter konkret vurdering vælge at tilbyde ledige i målgruppen løntilskud, jobrotation eller opkvalificeringsjob. Opkvalificeringsjob giver adgang til op til 4 ugers uddannelse på kontantydelse, hvis der foreligger en aftale om ansættelse med en arbejdsgiver.

Kommunen kan vælge at udarbejde en samlet aktiveringsplan for den enkelte. Det er kommunerne, som får ansvar for at administrere og udbetale kontantydelsen til ledige i målgruppen, der opfylder betingelserne herfor, herunder søger og står til rådighed for ordinært arbejde.

Med kontantydelsen vil personer, som opbruger dagpengeretten i 2015, være sikret offentlig forsørgelse i op til 3 år. Herefter udfases kontantydelsen gradvist, så den samlede ret til dagpenge, arbejdsmarkedsydelse og kontantydelse reduceres med et kvartal pr. halvår. Personer, som opbruger dagpengeretten i 1. halvår 2017, er de sidste med mulighed for kontantydelse. De har mulighed for at modtage kontantydelse i ét kvartal.

Den nye midlertidige kontantydelse udgør 60 pct. af det maksimale dagpengeniveau for ikke-forsørgere og 80 pct. for forsørgere. Unge under 30 år stilles på samme måde som i kontanthjælpssystemet og modtager således kontantydelse på ungesats. Kontantydelsen er hverken omfattet af reglerne om gensidig forsørgerpligt eller formueafhængighed. Personer på kontantydelse har endvidere mulighed for at modtage særlig støtte, hvis de i øvrigt opfylder betingelserne herfor.

Det vil være muligt at udskyde forbrug af retten til kontantydelse med op til 3 mdr. efter samme regler, som gælder for den særlige uddannelsesydelse. I perioder med sygdom eller



barsel fortsætter personer på kontantydelse dog med at modtage ydelsen, indtil perioden med ret til kontantydelse ophører.

Der afsættes med Aftale om finansloven for 2015 i alt 610 mio. kr. i 2015, 330 mio. kr. i 2016 og 40 mio. kr. i 2017 til initiativet.

## Bedre vilkår for kontant- og uddannelseshjælpsmodtagere

Regeringen, Socialistisk Folkeparti og Enhedslisten er enige om at forbedre vilkårene for samlevende par på kontant- og uddannelseshjælp og unge kontant- og uddannelseshjælpsmodtagere. Med forslagene forbedres vilkårene for omkring 17.000 helårspersoner, heraf ca. 13.000-14.000 kontant- og uddannelseshjælpsmodtagere samt personer på ressourceforløbsydelse.

### Afskaffelse af gensidig forsørgelsespligt for samlevende

Regeringen, Socialistisk Folkeparti og Enhedslisten er enige om at afskaffe kravet om gensidig forsørgelsespligt for samlevende i kontanthjælpsystemet.

Kravet om gensidig forsørgelsespligt blev indført med kontanthjælpsreformen. Kravet har haft halv virkning i 2014 og skulle have haft fuld virkning fra og med 2015. Dermed ville samlevende have mistet retten til kontanthjælp fuldt ud i 2015, hvis samleveren var i stand til at forsørge dem. Med afskaffelsen af den gensidige forsørgelsespligt aflyser aftaleparterne kravet om gensidig forsørgelsespligt, således, at ordningen i stedet vil få halv virkning i 2015 og være fuldt afskaffet fra og med 1. januar 2016.

Der afsættes med Aftale om finansloven for 2015 295 mio. kr. i 2015 og 565 mio. kr. årligt fra 2016 og frem til afskaffelse af den gensidige forsørgelsespligt for samlevende i kontanthjælpsystemet.

### Målrættede forbedringer for unge kontant- og uddannelseshjælpsmodtagere

Regeringen, Socialistisk Folkeparti og Enhedslisten er enige om en række målrættede forbedringer for bl.a. udsatte unge kontant- og uddannelseshjælpsmodtagere, som kan opleve en hverdag, hvor det er vanskeligt at få økonomien til at hænge sammen.

Der afsættes med Aftale om finansloven for 2015 i alt 51 mio. kr. årligt i 2015-2017 og 76 mio. kr. fra 2018 og frem til en række vilkårsforbedringer:

- *Afskaffelse af lave forsørgersatser.* Den laveste forsørgersats for uddannelseshjælp hæves fra 5.962 kr. til 8.344 kr. om måneden, mens den laveste forsørgersats til jobparate unge med kontanthjælp hæves fra 7.013 kr. til 9.669 kr. om måneden. En afskaffelse af de lave forsørgersatser vil øge rådighedsbeløbet for en række unge med børn i kontanthjælpsystemet. Initiativet vil endvidere understøtte unge forsørgerpars tilskydelse til at komme i job.
- *Højere boligsikring til unge forsørgerpar.* Med initiativet hæves indkomstgrænsen for modregning i boligsikringen for forsørgerpar, hvor begge er under 30 år, med 37.300 kr. fra og med første barn. Dermed får unge forsørgerpar med relativt beskedne indkomster, herunder kontant- og uddannelseshjælpsmodtagere, lettere ved at kunne betale deres husleje.
- *Særlig støtte for unge under 30 år (§34).* Adgangen til særlig støtte udvides til også at omfatte de under 25-årige på uddannelses- og kontanthjælp, ligesom unge på 25-29 år

får mulighed for at modtage særlig støtte i hele deres kontant- eller uddannelseshjælpsforløb. Det vil komme unge med høj husleje eller stor forsørgerbyde til gode. Som konsekvens af initiativet afskaffes ordningen om midlertidig huslejhjælp, idet der vil være et væsentligt sammenfald i målgrupperne for de to ordninger.

- *Ingen modregning af lejeindtægter.* Modtagere af kontant- eller uddannelseshjælp får mulighed for at nedbringe deres boligudgifter ved at udleje/fremleje til en logerende, uden at lejeindtægten fradrages i kontant- eller uddannelseshjælp. Det vil bidrage til, at personer, som mister deres job og overgår til kontant- eller uddannelseshjælp i højere grad vil have mulighed for at blive i deres bolig.

## Et velfungerende og velorganiseret arbejdsmarked

Regeringen, Socialistisk Folkeparti og Enhedslisten er enige om at prioritere målrettede initiativer, der understøtter en højere organisationsgrad på arbejdsmarkedet, en styrkelse af arbejdsmiljøet på de danske arbejdspladser og indsatsen mod social dumping.

### Øget fradrag for fagforeningskontingent

Regeringen, Socialistisk Folkeparti og Enhedslisten er enige om at forhøje det nuværende loft over fradrag for fagforeningskontingenter til 6.000 kr. Ligesom i dag vil loftet blive fastholdt nominelt fremover.

Forhøjelsen af fradraget vil understøtte en høj organisationsgrad på arbejdsmarkedet. Det er en af grundstenene i den danske arbejdsmarkedsmodel og en vigtig forudsætning for et konstruktivt og effektivt samarbejde mellem lønmodtagere, arbejdsgivere og det offentlige. Samtidig forventes forhøjelsen af fradraget at medføre en øget disponibel indkomst for omkring 1,3 mio. fagforeningsmedlemmer.

### Bedre arbejdsmiljø og forebyggelse af arbejdsskader

Regeringen, Socialistisk Folkeparti og Enhedslisten er enige om at afsætte 31 mio. kr. årligt i 2015-2016 samt 30 mio. kr. årligt i 2017-2018 til indsatser, der forbedrer arbejdsmiljøet på de danske arbejdspladser. Aftaleparterne vil udmønte midlerne primo 2015 inden for rammerne af formålet for Fonden for Forebyggelse og Fastholdelse.

De kommende arbejdsmiljøindsatser skal bidrage til at forebygge fysisk og psykisk nedslidning, arbejdsulykker og erhvervssygdomme, fastholde ældre og udsatte medarbejdere samt sikre bred inklusion på arbejdsmarkedet.

Aftaleparterne er endvidere enige om at tilføre Arbejdstilsynet 77 mio. kr. i 2016 med henblik på at fastholde Arbejdstilsynets bevillingsniveau. Derved sikres det, at Arbejdstilsynet kan videreføre den nuværende tilsynsindsats, mens der udarbejdes en holdbar løsning for styrelsens fremadrettede drift. Midlerne finansieres via udmøntning af midler fra Fonden for Forebyggelse og Fastholdelse.

### Styrket indsats mod social dumping

Regeringen, Socialistisk Folkeparti og Enhedslisten vil prioritere den fortsatte indsats mod social dumping højt og vil afsætte i alt 120 mio. kr. i årene 2015-2018 fordelt med 50 mio. kr. i 2015, 30 mio. kr. i 2016 og 20 mio. kr. årligt i 2017-2018.

Aftaleparterne er enige om, at social dumping er uacceptabelt, fordi social dumping kan svække et grundlæggende princip i vores samfund om, at alle skal arbejde på ordentlige løn- og arbejdsvilkår.

Aftaleparterne er på den baggrund enige om en række konkrete initiativer til styrkelse af indsatsen mod social dumping på centrale områder:

- Styrket myndighedsindsats
- Styrket kontrol og stramning af regler: skærpede bødekraft ved overtrædelse af anmeldelsespligten til RUT, særligt ved gentagne overtrædelser
- Forsøg med skadestuers anmeldelse af arbejdsulykker
- Styrket kendskab til den danske model
- Stop for social dumping på store infrastrukturprojekter
- Styrket indsats i bygge- og anlægsbranchen
- Tiltag for at bekæmpe social dumping på transportområdet
- Analyse af obligatorisk sikkerhedskort i andre brancher
- Udbredelsen af arbejdsklausuler i kommuner samt opfølgning på anvendelsen heraf i staten og statslige virksomheder
- Bedre bilateralt samarbejde om udenlandske tjenesteydelser og udstationerede lønmodtagere med relevante EU-lande

Der henvises til bilag 1 for uddybning af initiativerne vedrørende social dumping.

## En ny letbane i Aalborg

Regeringen, Socialistisk Folkeparti og Enhedslisten er enige om at støtte etableringen af en ny letbane i Aalborg med et statsligt tilskud på i alt 830 mio. kr. (inkl. reserver).

Letbanen vil styrke den kollektive trafik i Aalborg, øge mobiliteten og bidrage til at overflytte rejsende fra blandt andet personbiler til den mere miljøvenlige eldrevne letbane. En letbane vil endvidere understøtte den byudvikling, der er i gang i Aalborg med blandt andet udvidelse af Aalborg Universitet, byggeri af nyt Universitetshospital samt etablering og byggeri af ungdomsboliger. Samtidig vil letbanen være et markant grønt løft af den kollektive transport i Aalborg Kommune og tilskynde til yderligere benyttelse af kollektiv trafik.

Aalborg Kommune, Region Nordjylland og Nordjyllands Trafikselskab har med inddragelse af Transportministeriet i august 2014 færdiggjort en udredningsrapport med projektbeskrivelse, anlægsskøn, organisationsforslag mv. for letbanen i Aalborg. Der pågår p.t. VVM-undersøgelser, hvorefter der kan gennemføres projektering og udbud for projektet. Det forventes, at en letbane kan stå færdig omkring 2021.

Udredningsrapporten viser, at de samlede anlægsudgifter ved projektet forventes at udgøre i alt knap 1,8 mia. kr. (inkl. reserver), hvoraf det statslige finansieringsbidrag til projektet udgør 830 mio. kr. (inkl. reserver). Hertil kommer såkaldt driftsrelaterede anlægsudgifter (kontrolcenter, togsæt mv.) samt efterfølgende driftsudgifter, der afholdes af de lokale parter.

Aftaleparterne er enige om, at et eventuelt tilbageløb af det statslige tilskud, efter at letbanen er endeligt etableret, skal prioriteres af forligskredsen bag *Aftale om bedre og billigere kollektiv trafik af 12. juni 2012*.

## Grøn omstilling og en styrket klimaindsats

Regeringen, Socialistisk Folkeparti og Enhedslisten er enige om at styrke indsatsen for grøn omstilling og lavere udledning af drivhusgasser.

### Ramme til grøn omstilling

Der afsættes med Aftale om finansloven for 2015 100 mio. kr. årligt i perioden 2015-2018. Midlerne målrettes indsats, der styrker natur, biodiversitet og miljø, omstilling til økologi i fødevarerproduktionen, udvikling og demonstration af ny miljøteknologi samt udviklingen af cirkulær økonomi og deleøkonomi:

- Styrket indsats for natur og biodiversitet: 30 mio. kr. årligt i 2015 og 2016, 21 mio. kr. i 2017 og 25,5 mio. kr. i 2018.
- Styrket økologiindsats: 30 mio. kr. årligt i 2015-2018.
- Miljøteknologisk udviklings- og demonstrationsprogram (MUDP): 20 mio. kr. årligt i 2015-2018. Heraf målrettes 10 mio. kr. i 2017 og 2018 bæredygtigt byggeri.
- Grøn omstillingsfond: 10 mio. kr. årligt i 2015 og 2016 samt 20 mio. kr. årligt i 2017 og 2018. Heraf målrettes 10 mio. kr. årligt i 2015-2018 til initiativer, der fremmer cirkulær økonomi og deleøkonomi.
- Udvikling af grønt nationalregnskab: 4,5 mio. kr. årligt i 2015-2017.
- Biodiversitetsgårde: 2,5 mio. kr. årligt i 2015-2018.
- Styrkelse af indsatsen for test af pesticider: 2 mio. kr. årligt i 2015-2018.
- Undersøgelse af mikroplast: 1 mio. kr. årligt i 2015 og 2016.

Regeringen, Socialistisk Folkeparti og Enhedslisten er endvidere enige om, at der indføres en lov om Miljøteknologisk Udviklings- og Demonstrationsprogram (MUDP). Der nedsættes i den forbindelse en uafhængig bestyrelse. MUDP sekretariatsbetjenes af Miljøstyrelsen.

### Styrket klimaindsats

Regeringen, Socialistisk Folkeparti og Enhedslisten er enige om at udmønte 100 mio. kr. årligt i 2015-2017 til klimatiltag. Midlerne målrettes tiltag, der styrker udbredelsen af nye teknologier på varmeområdet og reducerer udledningen af drivhusgasser, når de erstatter fossile brændsler i varmeproduktionen. Desuden afsættes midler til oplysning og rådgivning:

- Pilotprojekter med store varmepumper: 27,5 mio. kr. i 2015 og 27,7 mio. kr. i 2016.
- Pulje til fremme af geotermi: 20,3 mio. kr. i 2015, 21,3 mio. kr. i 2016 og 19,3 mio. kr. i 2017.
- Rejsehold til fremme af store varmepumper: 4 mio. kr. årligt i perioden.
- Oplysning og rådgivning: 10 mio. kr. årligt i 2015 og 2016. Heraf anvendes 5 mio. kr. til lokal rådgivning vedr. energibesparelser og 5 mio. kr. til oplysning om omstilling af energisystemet.

Desuden oprettes en pulje til klimatiltag på 38,2 mio. kr. i 2015, 37 mio. kr. i 2016 og 76,7 mio. kr. i 2017. Puljen udmøntes primo 2015 i samarbejde mellem regeringen, Socialistisk Folkeparti og Enhedslisten. Regeringen vil til brug for drøftelserne udarbejde et oplæg med forslag til konkrete initiativer. Der vil i udmøntningen være fokus på omkostningseffektivitet,

så der sikres størst mulig klimaeffekt af midlerne. Puljen kan bl.a. udmøntes til initiativer, der reducerer udledningen af drivhusgasser fra transport og landbrug og bidrager til natur og miljø.

I tilknytning til aftalerne om Vækstpakke 2014 og tilbagerulning af FSA mv. er endvidere aftalt at afsætte reserver på 150 mio. kr. i 2018 og 250 mio. kr. i 2019. Disse reserver vil blive udmøntet med afsæt i anbefalinger fra Klimarådet. Regeringen vil derfor anmode Klimarådet om at udarbejde anbefalinger, der kan understøtte en omkostningseffektiv udmøntning af reserverne. Anbefalingerne skal foreligge primo 2016. På baggrund heraf drøfter aftaleparterne konkrete initiativer.

Aftaleparterne er desuden enige om at arbejde for at styrke samspillet mellem el-, gas- og varmesektoren med henblik på at udvikle et intelligent energisystem, der understøtter omstillingen til et samfund uafhængigt af fossile brændsler.



## En blandet boligsammensætning

Regeringen, Socialistisk Folkeparti og Enhedslisten er enige om, at kommunerne skal have bedre muligheder for at udvikle byer med en blandet bolig- og beboersammensætning. Det vil bidrage til, at der skabes alsidige byer med plads til alle.

### **Ændring af planlov for at sikre blandet boligsammensætning**

Regeringen, Socialistisk Folkeparti og Enhedslisten er enige om en ændring af planloven, så kommunerne gives mulighed for at stille krav om op til 25 pct. almene boliger i nye boligområder. Det vil sige arealer, der ikke allerede anvendes eller er lokalplanlagt til boligformål. Kommunerne gives dermed mulighed for at ændre planlægningen for et lokalplanlagt erhvervsområde til et boligområde med en væsentlig andel af almene boliger, hvilket også vil gælde for erhvervsområderne i lokalplaner, der er udlagt til blandet bolig og erhverv. Ordningen indføres som en forsøgsordning i 10 år.

### **Kommunal støtte til alment boligbyggeri på dyre byggegrunde**

Regeringen, Socialistisk Folkeparti og Enhedslisten er enige om at give kommunerne med det største pres på boligmarkedet mulighed for at give støtte til alment boligbyggeri på dyre byggegrunde i lokalplanlagte boligområder, hvor det ellers ikke vil være muligt at opføre almene boliger.

Muligheden for at give støtte målrettes til kommuner med en forventet befolkningstilvækst på mindst 10.000 personer inden 2025 (ifølge Danmarks Statistiks befolkningsprognose), og hvor der ikke er mange ledige almene boliger.

Støtten kan gives af kommunerne i form af et grundkøbslån inden for en samlet ramme på 500 mio. kr. over 10 år. Grundkøbslånet ydes rente- og afdragsfrit i 50 år svarende til betingelserne for kommunernes grundkapitalindskud ved tilsagn til almene boliger.

## Styrket indsats for inklusion i folkeskolen

Regeringen, Socialistisk Folkeparti og Enhedslisten er enige om, at den almindelige folkeskole skal være det bærende fællesskab og kunne omfatte børn med særlige behov. Børn bliver dygtigere, og det styrker deres sociale udvikling, når de indgår i inkluderende fællesskaber. Målsætningen om at øge inklusion i folkeskolen er understøttet af en række initiativer både fra staten og lokalt i kommunerne.

Regeringen, Socialistisk Folkeparti og Enhedslisten er enige om at styrke den igangværende indsats for øget inklusion med en pulje på 25 mio. kr. årligt i 2015-2017. Kommunerne kan søge om midler fra puljen til at frigøre specialpædagogiske lærerressourcer, fx lærere med baggrund fra specialskolerne, så de kan rådgive og give faglig sparring til andre lærere med henblik på at sikre en bedre overgang til styrket inklusion i klasseværelserne.

Midlerne skal supplere kommunernes igangværende inklusionsindsats, og kan indgå i kommunernes samlede prioritering og planlægning i form af inklusionshandlingsplaner mv.

## Asylansøgere og udviklingsbistand i 2015

Regeringen, Socialistisk Folkeparti og Enhedslisten er enige om at afsætte de nødvendige ressourcer til håndtering af det stigende antal asylansøgere mv. i 2015, herunder blandt andet via omprioritering inden for den samlede udviklingsbistand.

### Øget aktivitet på asylområdet

Der er i dag flere mennesker på flugt, end der har været på noget tidspunkt siden 2. verdenskrig ifølge skøn fra FN. Danmark påvirkes også af denne internationale situation med historisk store flygtningestrømme, og over sommeren og efteråret 2014 er der sket en markant stigning i antallet af indrejste asylansøgere.

Det stigende antal asylansøgere indebærer merudgifter til fx indkvartering af asylansøgere, integration og sagsbehandling mv. Regeringen, Socialistisk Folkeparti og Enhedslisten er enige om, at disse merudgifter blandt andet håndteres via en omdisponering inden for den samlede danske udviklingsbistand.

### Pulje til modtagelse af flygtninge i kommunerne i 2015

Regeringen, Socialistisk Folkeparti og Enhedslisten er enige om at afsætte en pulje på i alt 250 mio. kr. i 2015 med henblik på at understøtte tiltag i forbindelse med kommunernes modtagelse af flygtninge som følge af den ekstraordinære situation på området.

Kommunerne har ansvaret for den generelle integration af flygtninge. Det betyder, at kommunerne blandt andet skal tilbyde flygtninge et integrationsprogram samt anvisning af bolig. Aftaleparterne er enige om, at kommunerne generelt har forudsætningerne for at håndtere denne opgave.

Den forventede markante stigning i antallet af flygtninge vil stille store krav til kommunerne, der skal modtage og integrere de nyankomne. Det gælder ikke mindst i forhold til at finde boliger. Regeringen vil drøfte med kommunerne, hvordan de afsatte midler bedst muligt anvendes til at understøtte kommunernes opgave med at modtage og integrere flygtninge.

### Initiativer til styrket indsats over for asylansøgere

Det er samtidigt vigtigt at sikre, at asylansøgerne har gode forhold, mens deres asylsag behandles og de opholder sig i indkvarteringssystemet.

Regeringen, Socialistisk Folkeparti og Enhedslisten er derfor enige om at afsætte 20 mio. kr. årligt til styrkede undervisnings- og fritidstilbud for særligt sårbare børn og unge i asylsystemet. Midlerne skal understøtte, at disse børn og unge har en indholdsrig, afvekslende og lærerig hverdag i de danske asylcentre. Konkret skal midlerne anvendes til at

- indføre et styrket 10. klasses tilbud, således at alle uledsagede mindreårige får adgang til et relevant og alderssvarende uddannelses tilbud.
- styrke fritidstilbuddene til de 6-16 årige i form af mere helhedsorienterede og faste pædagogiske tilbud på visse centre, fx børne- og omsorgscentre.

Aftaleparterne er desuden enige om, at der vil kunne etableres en udvidet åbningstid for 3-5 årige i legestuetilbud som led i de kommende kontraktforhandlinger mellem Udlændingestyrelsen og indkvarteringsoperatørerne.

Regeringen, Socialistisk Folkeparti og Enhedslisten er endeligt enige om at videreføre den eksisterende puljeordning på ca. 5 mio. kr. årligt vedrørende brug af eksterne aktører til at styrke undervisnings- og aktiveringsindsatsen over for asylansøgere.

### Genindførelse af ret til fuld folkepension for flygtninge

Regeringen, Socialistisk Folkeparti og Enhedslisten er enige om at genindføre reglerne om optjening af ret til folkepension for flygtninge, således at bopælstid i oprindelseslandet side-stilles med bopæl i Danmark. Der afsættes derfor med Aftale om finansloven for 2015 i alt 7,1 mio. kr. i 2015, 9,4 mio. kr. i 2016, 12 mio. kr. i 2017 og 14,6 mio. kr. i 2018 til initiativet.

### Udviklingsbistand i 2015

Regeringen, Socialistisk Folkeparti og Enhedslisten er enige om, at Danmark fortsat skal være et af de lande, som giver mest udviklingsbistand i forhold til vores størrelse. Løsningen på krig og fattigdom er således ikke at skære på vores samlede udviklingsbistand, men at opretholde et samlet bistandsniveau, som er væsentligt højere end den målsætning på 0,7 pct. af BNI, som FN har udstukket. Det bemærkes, at omprioriteringen af udviklingsbistanden udmøntes inden for rammerne af regeringens målsætning om at arbejde for at opjustere udviklingsbistanden, så den over en årrække at komme tilbage på 1 pct. af BNI.

Den store flygtningestrøm stiller dog Danmark i en helt ekstraordinær situation. Regeringen, Socialistisk Folkeparti og Enhedslisten er derfor enige om at omprioritere en del af udviklingsbistanden med henblik på at håndtere merudgifter til asylmodtagelse. Af de samlede merudgifter kan ca. 2,5 mia. kr. opgøres som udviklingsbistand i overensstemmelse med gældende internationale regler og praksis.

Konkret omprioriteres med Aftale om finansloven for 2015 1,5 mia. kr. fra den del af udviklingsbistanden, som udmøntes af Udenrigsministeriet, til den del af udviklingsbistanden, som anvendes til at hjælpe nyankomne flygtninge og asylansøgere i Danmark. Heraf reserveres 0,5 mia. kr. i form af en budgetregulering, som vil kunne omprioriteres i efteråret 2015, hvis det skulle vise sig nødvendigt. Omprioriteringen foretages på en måde, så der fortsat sikres et fattigdomsorienteret fokus for dansk udviklingsbistand.

Den resterende andel af de merudgifter, som kan opgøres som udviklingsbistand (1,0 mia. kr.), finansieres i stedet på følgende vis: 700 mio. kr. fra mindrebidrag til EU i 2015, 100 mio. kr. fra reserven til lovprogram, regeringsinitiativer mv. samt 200 mio. kr. fra reserven til nye bevillingsforslag i 2014 (fremrykning af bistandsprojekter fra 2015 til 2014).

Regeringen, Socialistisk Folkeparti og Enhedslisten er enige om, at såfremt de faktiske asyl-udgifter i efteråret 2015 viser sig at afvige med mindst 50 mio. kr. fra det, der er forudsat på finansloven for 2015, vil den del af udviklingsbistanden, der udmøntes af Udenrigsministeriet, blive justeret tilsvarende i op- eller nedadgående retning. Den del af udviklingsbistanden, som udmøntes af Udenrigsministeriet, kan dog maksimalt blive opjusteret svarende til det indbudgetterede niveau på regeringens forslag til finanslov for 2015.

De samlede konsekvenser af Aftale om finansloven for 2015 er, at udviklingsbistanden løftes med 800 mio. kr. i 2015. Det indebærer, at det danske bistandsniveau stiger fra de forudsatte 0,83 pct. af BNI til 0,87 pct. i 2015. Derudover fremrykkes der tilsagn fra 2015 til 2014 for samlet 200 mio. kr., således at bistandsniveauet i 2014 stiger fra 0,83, pct. af BNI til 0,85 pct.

Der henvises til bilag 2 for yderligere uddybning af omprioriteringer af bistandsrammen i 2015.

## Øvrige initiativer

### KVINFO

Regeringen, Socialistisk Folkeparti og Enhedslisten er enige om at afsætte 2 mio. kr. årligt fra 2015 og frem til KVINFO's Mentornetværk med henblik på at understøtte nydanske kvinder i at realisere deres muligheder for et aktivt arbejdsliv i Danmark.

### Natcafeen

Regeringen, Socialistisk Folkeparti og Enhedslisten er enige om at afsætte 2 mio. kr. årligt fra 2016 og frem til Kirkens Korshærs Natcafé, der tilbyder ly for natten til nogle af samfundets mest udsatte borgere, som ikke har et sted at overnatte. Midlerne skal sikre, at hjemløse, misbrugere, mennesker med psykiske lidelser mv. også fremover kan få gavn af tilbuddet.

### Tilladt fravær fx ved barsel med skolepraktikydelse

Regeringen, Socialistisk Folkeparti og Enhedslisten er enige om at præcisere Undervisningsministeriets praksis om tilladt fravær herunder fx ved barsel med skolepraktikydelse. Det præciseres derfor over for skolerne, at en elev af skolen skal gives tilladelse til fravær med skolepraktikydelse i samme omfang, som eleven ville have haft ret til fravær med løn fra praktikvirksomheden.

### Skattely

Regeringen, Socialistisk Folkeparti og Enhedslisten er enige om at afsætte 10 mio. kr. i 2015 stigende til 15 mio. kr. i 2016-2018 til en styrket indsats mod skattely, som regeringen vil udmønte til konkrete initiativer i Erhvervs- og Vækstministeriet og Skatteministeriet.

Aftaleparterne er endvidere enige om, som led i omprioriteringen af udviklingsbistanden i 2015, at afsætte yderligere 10 mio. kr. til skat og udvikling, herunder bekæmpelse af illegale kapitalstrømme. Dette vil gå til fortalervirksomhed, kapacitetsopbygning mv. på området gennem civilsamfundsorganisationer og/eller relevante regionale og internationale organisationer.

## Finansiering

### Udmøntning af centrale reserver

Som led i Aftale om finansloven for 2015 er regeringen, Socialistisk Folkeparti og Enhedslisten enige om at udmønte de centrale reserver, der er afsat til finansloven for 2015.

Aftaleparterne er endvidere enige om at disponere 127 mio. kr. i 2015, 29 mio. kr. i 2016, 32 mio. kr. i 2017 og 35 mio. kr. i 2018 fra reserve til lovprogram, regeringsinitiativer mv.

Aftaleparterne er desuden enige om at disponere 200 mio. kr. fra reserven til nye bevillingsforslag i 2014 til finansiering af fremrykning af udviklingsbistandsprojekter fra 2015 til 2014.

### Nedjustering af EU-bidraget i 2015

Det danske EU-bidrag i 2015 reduceres med i alt 500 mio. kr. ift. det budgetterede på regeringens forslag til finanslov for 2015. Regeringen, Socialistisk Folkeparti og Enhedslisten er enige om at disponere de 500 mio. kr. samt den afsatte EU-reserve på 200 mio. kr. i Aftale om finansloven for 2015.

### Frigjorte midler fra Landdistriktsprogrammet

På regeringens forslag til finanslov for 2015 er landdistriktsprogrammet teknisk indbudgetteret for 2016 og frem med de bevillinger og medfinansieringssatser, der var gældende i den forrige programperiode. Som følge af at kravene til national medfinansiering er ændret af EU, er der frigjort midler fra Landdistriktsprogrammet. Regeringen, Socialistisk Folkeparti og Enhedslisten er enige om at disponere 50 mio. kr. årligt fra 2016-2018 af de frigjorte midler.

# Bilag 1

---

## Styrkelse af indsatsen mod social dumping

Social dumping er en udfordring på det danske arbejdsmarked. Det skyldes, at social dumping kan svække et grundlæggende princip i vores samfund om, at alle skal arbejde på ordentlige løn- og arbejdsvilkår.

Der er i samarbejde mellem regeringen, Socialistisk Folkeparti og Enhedslisten siden 2012 sat massivt ind i forhold til bekæmpelse af social dumping. På den baggrund er der gennemført en lang række initiativer, som har vist gode resultater. Det gælder f.eks. et bedre myndighedssamarbejde mellem politiet, SKAT og Arbejdstilsynet, en styrkelse af politiets indsats mod ulovlig cabotage og en styrket brug af arbejdsklausuler.

De igangsatte initiativer er med til at understøtte ordentlige løn- og arbejdsvilkår og sikre fair konkurrence. Men de, som vil udøve unfair konkurrence, finder hele tiden nye veje til at omgå spillereglerne på det danske arbejdsmarked.

Derfor er regeringen, Enhedslisten og Socialistisk Folkeparti enige om at prioritere den fortsatte indsats mod social dumping højt og vil afsætte i alt 120 mio. kr. i årene 2015-2018 fordelt med 50 mio. kr. i 2015, 30 mio. kr. i 2016 og 20 mio. kr. årligt i 2017-2018. Det betyder bl.a., at bevillingen, der afsættes til den fælles myndighedsindsats i 2015, er den største siden indsatsen mod social dumping startede i 2012.

Regeringen, Socialistisk Folkeparti og Enhedslisten er enige om konkrete initiativer til styrkelse af indsatsen mod social dumping på centrale områder.

### 1. Styrket myndighedsindsats

Den fælles myndighedsindsats er afgørende for social dumping-indsatsen. Aftaleparterne er derfor enige om at øge bevillingen til myndighedsindsatsen med 27,5 mio. kr. i 2015, 23 mio. kr. i 2016 og 13 mio. kr. årligt i 2017-2018. Der afsættes samlet set yderligere 56,5 mio. kr. i perioden 2015-2018 til den fælles myndighedsindsats. Dette kommer udover den hidtidige aftalte myndighedsindsats fra finansloven for 2014.

Det betyder, at der i 2015 vil blive afsat i alt 86,5 mio. kr. til den styrkede myndighedsindsats.

### 2. Styrket kontrol og stramning af regler

Der er allerede taget en lang række initiativer i forhold til at sikre effektiv kontrol, men der er fortsat virksomheder, der ikke følger reglerne. Derfor er aftaleparterne enige om at indføre følgende initiativer:



- Bøden ved overtrædelse af anmeldelsespligten til RUT skal skærpes ved gentagne overtrædelser, og bøden hæves med 100 pct. anden gang reglerne overtrædes. Arbejdstilsynet får mulighed for at udstede administrative bødeforelæg i sådanne sager.
- Fristen for at vedtage administrative bødeforelæg på arbejdsmiljøområdet forkortes fra de nuværende 21 dage til 14 dage.

Aftaleparterne noterer sig de iværksatte forsøgsprojekter om automatisk fotokontrol af lastbiler og om automatisk nummerpladegenkendelse (ANPG). Aftaleparterne afventer resultaterne af disse projekter og er enige om at undersøge muligheden for at registrere lastbiler og varevognes nummerplader i forbindelse med anmeldelsespligten i RUT for kombineret transport. Aftaleparterne er enige om at mødes, når undersøgelsen er afsluttet i foråret 2015.

### 3. Forsøg med skadestuers anmeldelse af arbejdsulykker

Aftaleparterne er enige om, at der iværksættes et forsøg med skadestuers anmeldelse af arbejdsulykker. Der afsættes i forbindelse med forhandlingerne primo 2015 om udmøntningen af midler til arbejdsmiljøinitiativer fra Fonden for Forebyggelse og Fastholdelse en pulje, hvorfra regionen kan ansøge om midler til at gennemføre forsøg med skadestuers anmeldelse af arbejdsulykker via anmeldelsessystemet EASY. Forsøget evalueres med henblik på en drøftelse med aftaleparterne i 2015.

### 4. Styrket kendskab til den danske model

Udenlandsk arbejdskraft, der kommer til Danmark for at arbejde, er ofte uvidende om forholdene på det danske arbejdsmarked. Det gælder fx i forhold til sikkerhed og sundhed på arbejdspladsen, den danske model og løn- og arbejdsvilkår.

På den baggrund foreslås det, at der iværksættes en informationsindsats, der har til formål at informere om den danske model og højne efterlevelsen af reglerne på arbejdsmarkedet. Indsatsen vil rette sig mod aktører, der beskæftiger udenlandsk arbejdskraft og bl.a. benytte sig af tolkebistand.

Der afsættes i alt 5 mio. kr. i 2015 til styrket informationsindsats. De 3 mio. kr. afsættes til en pulje, hvorfra arbejdsmarkedets parter kan søge midler til informationsaktiviteter. Desuden fordeles de resterende 2 mio. kr. mellem relevante myndigheder.

### 5. Stop for social dumping på store infrastrukturprojekter

Det er ikke acceptabelt, at der sker social dumping på store offentlige infrastrukturprojekter. Ansatte på disse projekter skal også sikres ordentlige vilkår. Der er blandt andet behov for mere fokus på bedre indkvarteringsforhold under udførelse af bygge- og anlægsarbejde.

Aftaleparterne er enige om en særlig tilsynsindsats i forhold til de store infrastrukturprojekter, som igangsættes inden for de næste par år. Indsatsen skal bestå af et skærpet tilsyn og udvidet dialog om sikkerheden på projekterne. Der afsættes 5 mio. kr. årligt hertil i 2015-2018.

Det skal undersøges, om der kan skabes bedre forhold for ansatte, der under udførelsen af bygge- og anlægsarbejde er indkvarterede i camps. Arbejdstilsynet undersøger med inddragelse af arbejdsmarkedets parter og med relevant inddragelse af Økonomi- og Indenrigsmini-

steriet de nærmere muligheder herfor. I dette arbejde skal de norske regler og erfaringer på området inddrages, ligesom erfaringerne fra arbejdet med Femern Bælt skal inddrages. Det skal desuden undersøges, om der kan etableres et tættere samarbejde mellem Arbejdstilsynet og kommunerne om håndhævelse af regler om arbejdsmiljø og boligforhold, ligesom det skal undersøges, om der i samarbejde med Ministeriet for By, Bolig og Landsdistrikter kan udarbejdes informationsmateriale til udenlandsk arbejdskraft om boligforhold i Danmark. Resultatet af denne undersøgelse forelægges aftaleparterne inden sommeren 2015. Der afsættes 0,5 mio. kr. til undersøgelsen.

Sammen med arbejdsmarkedets parter skal der ses på muligheder for bedre håndhævelse af statslige myndigheder og selskabers brug af arbejdsklausuler. Der vil blive igangsat et analysearbejde, som skal komme med forslag til modeller for bedre håndhævelse. Arbejdet afsluttes primo 2015.

## 6. Styrket indsats i bygge- og anlægsbranchen

Byggeriet har lige fra starten været et kerneområde for social dumping-indsatsen. Erfaringerne viser, at byggeriet er blandt de brancher, hvor der er størst problemer med regelefterlevelse og social dumping. Aftaleparterne er enige om følgende nye initiativer rettet mod byggeriet:

- I forbindelse med det kommende sikkerhedskort i byggeriet efterprøves det ved stikprøvekontrol, om udstationerede arbejdstagere, der kommer til Danmark, er socialt sikrede i hjemlandet. Der afsættes 1 mio. kr. i 2015 og årligt 2 mio. kr. i 2016-2018.
- 
- Arbejdstilsynet skal fremover inden for bygge- og anlægsområdet orientere hovedentreprenører om alle de påbud, strakspåbud og forbud, som Arbejdstilsynet giver til underentreprenørerne. Bygherrer skal orienteres om de påbud, strakspåbud og forbud, der gives til byggepladsens hoved- og underentreprenører.

## 7. Tiltag for at bekæmpe social dumping på transportområdet

Aftaleparterne vil sikre, at chauffører, der udfører godskørsel i henhold til en dansk godskørselstilladelse, har ordentlige løn- og arbejdsvilkår. Der er enighed om følgende initiativer:

- Godskørselsloven præciseres, så der ikke er tvivl om, at de chauffører, der lovligt kan udføre godskørsel for en dansk etableret virksomhed i dansk indregistreret køretøj på dansk område, er omfattet af krav i godskørselsloven i relation til løn- og arbejdsvilkår. Aftaleparterne er enige om at indføre lovhjemmel til at kræve:
  1. når en virksomhed anvender egne chauffører, skal disse være ansat i samme virksomhed, som tilladelsen er udstedt til,
  2. at udenlandske chaufførvikarvirksomheder skal aflønne chaufførvikarer på niveau med gældende danske kollektive overenskomster for chauffører ved udlejning til kørsel i dansk indregistrerede køretøjer på dansk område.
- Regeringen vil desuden undersøge muligheden for at stille krav om, at de danske virksomheder, der benytter udenlandske chaufførvikarer, sikrer sig, at de udenlandske

chaufførvikarer aflønnes på niveau med gældende danske kollektive overenskomster. Aftaleparterne er enige om at mødes, når undersøgelsen er afsluttet.

- Politiets indsats på cabotageområdet styrkes yderligere. Bevillingen øges med 10 mio. kr. i 2015.

Det skal undersøges om, der kan skabes bedre og mere fair vilkår på markedet for varebiler, der kører med gods for fremmed regning, med særligt fokus på de områder, hvor der er tegn på, at der er problemer med løn- og arbejdsvilkår. Aftaleparterne noterer derfor, at regeringen vil iværksætte en analyse af konsekvenserne ved at indføre en tilladelsesordning for varebiler, der indebærer, at de omfattes af krav om løn- og arbejdsvilkår svarende til det, der gælder for lastbiler over 3,5 ton. Analysen skal særligt afdække de økonomiske konsekvenser for erhvervet og staten, udenlandske erfaringer med regulering af varebiler, samt i givet fald undersøge de EU-retlige aspekter ved at omfatte udenlandske varebiler af en tilladelsesordning.

Aftaleparterne er enige om at mødes, når undersøgelsen er afsluttet medio 2015.

Aftaleparterne noterer sig, at Rigspolitiets projekt om automatisk nummerpladegenkendelse (ANPG) har afsætt i flerårsaftalen for politiets og anklagemyndighedens økonomi i 2012-2015. Når ANPG-systemet er implementeret, vil regeringen undersøge, om systemet vil kunne anvendes i forbindelse med kontrollen med ulovlig cabotagekørsel.

Aftaleparterne er desuden enige om vigtigheden af at arbejde offensivt med EU-initiativer på området. Regeringen har derfor tidligere besluttet at søge tilslutning blandt andre EU-medlemslande til regeringens syv konkrete forslag til at styrke indsatsen mod social dumping i transportbranchen.

## 8. Analyse af obligatorisk sikkerhedskort i andre brancher

Regeringen, Socialistisk Folkeparti og Enhedslisten indgik i juni 2014 en aftale om, at der skal indføres obligatorisk sikkerhedskort i byggebranchen.

I forlængelse af aftalen foreslås det at igangsætte en analyse af, hvorvidt der i rengørings-, hotel- og restaurationsbranchen samt i den grønne sektor kan og bør indføres et obligatorisk sikkerhedskort.

Analysen skal afdække, hvorvidt sikkerhedskortet kan bidrage til forebyggelse af arbejdsskader og korrekt håndtering heraf. Analysen skal endvidere vurdere, om det kan være forbundet med juridiske problemer at indføre sikkerhedskort i brancherne, herunder særligt EU-retlige hensyn. Der skal i forbindelse med analysen gennemføres en vurdering af omfanget af arbejdsskader samt den generelle sikkerhedsrisiko i brancherne. Analysen forventes at kunne være tilendebragt ultimo 2015. Derved kan analysen inddrage hidtidige erfaringer fra brugen af sikkerhedskort i byggebranchen. Aftaleparterne er enige om, at delanalysen om grundlaget for at indføre sikkerhedskort skal være afsluttet medio 2015.

Det skønnes, at analysen vil indebære udgifter på i alt 1 mio. kr. til ekstern konsulentbistand.

## 9. Udbredelse af arbejdsklausuler i kommuner

Aftaleparterne er enige om at mødes, når KL's undersøgelser om brugen af arbejdsklausuler foreligger med henblik på at drøfte status for kommunernes brug heraf, herunder anvendelsen af Beskæftigelsesministeriets cirkulære fra juni 2014.

## 10. Bedre bilateralt samarbejde

Aftaleparterne er enige om vigtigheden af en styrket indsats i forhold til bedre bilateralt samarbejde om udenlandske tjenesteydere og udstationerede lønmodtagere med relevante EU-lande.

**Tabel 1**

**Økonomioversigt: Styrket indsats mod social dumping**

Mio. kr.	2015	2016	2017	2018
1. En styrket myndighedsindsats	27,5	23	13	13
2. Styrket kontrol og stramning af regler	-	-	-	-
- heraf højere bødeniveau for RUT-overtrædelser i gentagelsestilfælde	-	-	-	-
- heraf kortere frist for vedtagelse af administrative bødeforelæg	-	-	-	-
3. Forsøg med skadestuets anmeldelse af arbejdsulykker	-	-	-	-
4. Styrket kendskab til den danske model	5	-	-	-
5. Stop for social dumping ved store infrastrukturprojekter	5,5	5	5	5
- heraf skærpet tilsyn med sikkerheden på store infrastrukturprojekter	5	5	5	5
- heraf undersøgelse af bedre indkvartering i camps	0,5	-	-	-
- heraf bedre håndhævelse til brug af arbejdsklausuler	-	-	-	-
6. Styrket indsats i udsatte brancher	1	2	2	2
- heraf stikprøvekontrol indenfor byggeriet vedr. social sikring i andre EU-lande	1	2	2	2
- heraf kopi af påbud til hovedentreprenør og bygherre	-	-	-	-
7. Tiltag mod social dumping på transportområdet	10	-	-	-
- heraf skærpelse af godskørselsloven	-	-	-	-
- heraf styrket cabotage-kontrol	10	-	-	-
- skærpede krav for tilladelse til varebiler	-	-	-	-
- heraf offensiv ift. EU-initiativer på transportområdet	-	-	-	-
8. Analyse af sikkerhedskort	1	-	-	-
9. Udbredelse af arbejdsklausuler i kommuner	-	-	-	-
10. Bedre bilateralt samarbejde	-	-	-	-
<b>I alt</b>	<b>50,0</b>	<b>30,0</b>	<b>20,0</b>	<b>20,0</b>

# Bilag 2

---

## Omprioriteringer af bistandsrammen i 2015

Regeringen, Socialistisk Folkeparti og Enhedslisten har indgået aftale om udmøntning af omprioritering af udviklingsbistanden i 2015.

I denne aftale, der udmøntes inden for rammerne af dels regeringens målsætning om at arbejde for at opjustere udviklingsbistanden, så den over en årrække kommer tilbage på 1 pct. af BNI, dels lov om internationalt udviklings samarbejde og strategi for Danmarks udviklings samarbejde, er regeringen, Socialistisk Folkeparti og Enhedslisten enige om at arbejde for:

- at bekæmpe fattigdom og fremme menneskerettigheder, demokrati, bæredygtig udvikling, fred og stabilitet i overensstemmelse med FN-pagten, Verdenserklæringen om menneskerettigheder og FN's konventioner om menneskerettigheder.
- i FN-regi, at flere lande giver mindst 0,7 pct. i udviklingsbistand, herunder arbejde for at sætte fokus på betydningen af, at rige lande yder deres bidrag til at bekæmpe den globale fattigdom og støtte udviklingen i verdens fattigste lande.
- at udbrede god regeringsførelse og bekæmpe korruption, både hos bistandsmodtagere og hos donorer og samarbejdspartnerne.
- at bistå udviklingslandene med at lukke skattehuller, adressere illegale kapitaloverførsler og fremme en retfærdig beskatning af naturressourcer i verdens fattigste lande.
- at lægge stor vægt på, at dansk udviklingsbistand er effektiv. Derudover skal den danske udviklingsbistand løbende evalueres, og der vil desuden arbejdes på at udvikle endnu bedre metoder til at måle udviklingsbistandens effekt.
- et stærkere samarbejde med og øget ejerskab og ansvar i verdens fattigste lande.
- at styrke oplysningsarbejdet om forholdene i udviklingslandene og den danske udviklingsbistand.

### Tilførsel af 200 mio. kr. til udviklingsbistanden i 2014

Der er enighed om, at der fremrykkes tilsagn for 200 mio. kr. fra 2015 til 2014, som udmøntes ved 100 mio. kr. i tilsagn til FN's befolkningsfond og 100 mio. kr. i tilsagn til FN's Børnefond i 2014. Tilsagnene til FN's befolkningsfond og FN's Børnefond reduceres tilsvarende i 2015. Det gennemsnitlige årlige danske niveau forbliver dermed på samme niveau.

### Omprioritering af udviklingsbistanden i 2015

Der er enighed om, at der i stedet for en omprioritering på 2,5 mia. kr. kun omprioriteres 1,5 mia. kr. i 2015. Heraf reserveres 0,5 mia. kr. i form af en budgetregulering, som vil kunne omprioriteres i efteråret 2015, hvis det skulle vise sig nødvendigt. Der henvises til tabel 1 nedenfor for udmøntning af denne delaftale.

## Yderligere bidrag

Derudover er der enighed om at yde nye bidrag på følgende områder:

### *Ikke-militære konfliktløsningsaktiviteter*

Der afsættes 12 mio. kr. til ikke-militære konfliktløsningsaktiviteter, herunder oplysning og udredning til civile organisationer i nord og syd. I muligt omfang bygges videre på eksisterende mekanismer, puljer og programmer. Bidraget forventes udbetalt over en 4-årig periode.

### *Det danske hus i Palæstina*

Der afsættes 9 mio. kr. til et 3-årigt bidrag til det danske hus i Ramallah (DHIP). Midlerne vil blive brugt til at etablere et mere langsigtet og strategisk partnerskab til afløsning af den projektilgang, der hidtil har karakteriseret støtten til DHIP.

### *CSR-pulje og social dialog*

Puljen til social dialog, hvortil der på regeringens forslag til finanslov for 2015 er planlagt tilsagn for 20 mio. kr., forøges med 55 mio. kr. yderligere til indsatser inden for erhvervsuddannelse, miljø og sociale standarder og små- og mellemstore virksomheders samfundsansvar samt rammebetingelser for arbejdsmarkeder i udviklingslandene. Derudover afsættes 25 mio. kr. til en fortsættelse af CSR-puljen. Derudover hæves landeindkomstgrænsen for de lande, hvortil aktiviteter under disse instrumenter kan bevilliges. Grænsen er p.t. fastsat til 80 pct. af topgrænsen for Verdensbankens definition af lavere mellemindkomstlande. Dette er p.t. 3.300 USD per indbygger. Dette hæves til den af OECD's udviklingskomite (DAC) fastsatte øvre grænse for, til hvilke lande overførsler kan opgøres som udviklingsbistand. Denne grænse er p.t. 12.745 USD.

### *Skat og udvikling*

Med regeringens forslag til finanslov for 2015 er der allerede afsat 5 mio. kr. til anti-korrupsionsindsatser. Derudover vil der blive afsat yderligere 10 mio. kr. til skat og udvikling, herunder bekæmpelse af illegale kapitalstrømme. Dette vil gå til fortalervirksomhed, kapacitetsopbygning mv. på området gennem civilsamfundsorganisationer og/eller relevante regionale og internationale organisationer.

**Tabel 1****Omprioriteringer af udviklingsbistanden i 2015**

<b>Finanslovskonto</b>	<b>Beskrivelse</b>	<b>Netto- ændring ift. FFL15 (mio. kr.)</b>
§ 06.32.01.23. Øvrige indsatser i Afrika	Annullering af det planlagte samlede tilsagn på 400 mio. kr. fastholdes.	-400
§ 06.32.02.04. Pakistan	Reduktion af landeprogram (reduktion af programmer til civilsamfund, demokrati og stabilisering)	-30
§ 06.32.02.09. Afghanistan	Der var planlagt tilsagnet til uddannelse i Afghanistan på 345 mio. kr. 64 mio. kr. af dette tilsagn udskydes	-64
§ 06.32.05.12. Danida Business Partnerships	Reduktion af Danida Business Partnerships programmet (den samlede ramme for programmet er 237 mio. kr. i 2015)	-162
§ 06.32.05.18. Danida Business Finance	Reduktion af Danida Business Finance	-46
§ 06.32.08.60. Stabilisering og konfliktforebyggelse	Annullering af uallokerede midler fastholdes.	-150
§ 06.32.09. Det Arabiske Initiativ	Teknisk omlægning fra 2-årige til 1-årige tilsagn fastholdes.	-227
§ 06.35.01.15. Udredningsvirksomhed	Nedlæggelse af udredningskontoen	-5
Ikke-militære konfliktløsningsaktiviteter	4-årigt bidrag til ikke-militære freds- og konfliktløsningsaktiviteter.	12
Det Danske Hus i Ramallah	3-årigt bidrag	9
CSR-pulje	Social dialog, heraf 25 mio. kr. til CSR-pulje. Derudover undtages puljen og social dialog for landeindkomstgrænserne	80
Skat og udvikling	Skat og udvikling, herunder bekæmpelse af illegale kapitalstrømme	10
Drift og administration af udviklingsbistanden	Justering af drift og administration som følge af ovenstående reduktioner og annulleringer.	-27
<b>I alt</b>		<b>-1.000</b>